ਪੱਪੂ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਜ

(2018 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1097-1098)

ਫਰਵਰੀ 09, 2022

ਜੇ.ਏ. ਐੱਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ ਅਤੇ

ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860: ਐੱਸ.ਐੱਸ. 376, 302, 201 ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 2012- ਐਸਐਸ. 5, 6-ਸਰਕਮਸਟੈਂਸ਼ੀਅਲ ਐਵੀਡੈਂਸ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਲੀਚੀ ਫਲ ਚੁਗਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਇੱਕ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਭਰਮਾਇਆ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਿਆ ਕੰਢੇ ਝਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ - ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੀੜਤ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਜਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ - ਬੋਝ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ, ਅਤੇ ਕਦੋਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਉਸਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੈ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ.106 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਪਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੜੀ - ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.29 ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਦੂਰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ - ਇਹ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਰਕਾਂ, ਡਾਕਟਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ- ਐਸਐਸ.376, 302, 201 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ xਐਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ। 5/6 ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।

ਸਜ਼ਾ/ਸਜ਼ਾ: ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ - ਮੌਜੂਦਾ ਇੱਕ ਵਰਗੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਇੱਕ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਹੱਤਿਆ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਘਟੀਆਪਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦਾ ਹੈ ਪਰ, ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਰੀਬ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਤੋਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ, ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਿਤਾ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਬੇਦਾਗ ਜੇਲ ਵਿਹਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ ਨੂੰ "ਦੁਰਲੱਭ ਦੀ ਦੁਰਲੱਭ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਸਮੁੱਚੇ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2015 ਵਿੱਚ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਸਮੇਂ 33-34 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ - ਸਮੁੱਚੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, 302 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਦੋਂ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 30 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1860 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਸਲ ਕੈਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। 376, 302. 201 ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 2012- 5.6.

ਸਬੂਤ: ਬਾਲ ਗਵਾਹ ਗਵਾਹ ਦਾ ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੋਕੜ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਉਭਰਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਗਵਾਹ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚਾ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਲੀਚੀ ਫਾਰਮ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ - ਬਾਲ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਉਸਦੀ ਸਮਝ ਦੀ ਕਮੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੋਕੜ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਸ ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ: ਧਾਰਾ 134 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 136 ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਘੇਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ/ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ 134 ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ (ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਾਧਾ) ਐਕਟ, 1970 ਦਾ 5.2- ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਪਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਹਰ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਫੋਰਮ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜੇਕਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗਲਤ ਪੜਚੋਲ ਜਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ, ਅਜਿਹਾ ਤਰੀਕਾ ਸਿਰਫ਼ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਹੋਲਡ: 1. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਣੇ/ਅੰਤਿਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 134 ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ (ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਾਧਾ) ਐਕਟ, 1970 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਹਰ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ

ਨਿਪਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੋਰਮ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜੇਕਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗਲਤ ਪੜਚੋਲ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਕੇ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। , ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ੁੱਧ ਅਧਾਰਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। [ਪੈਰਾ 20][65-ਐਫ-ਐਚ; 66-ਏ-ਸੀ]

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ: ਏਆਈਆਰ 1950 ਐਸਸੀ 169: 1950 ਐਸਸੀਆਰ 453; ਰਮਨੀਕਲਾਲ ਗੋਕਲਦਾਸ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਕਸ. ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ। (1976) 1 ਐਸਸੀਸੀ 6; ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਾਜ: (1976) 4 ਐਸਸੀਸੀ 158: [1977] 1 ਐਸਸੀਆਰ 280; ਹਰੀ ਅਤੇ ਅੰ. ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ: 26.11.2021 ਨੂੰ 2018 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 186 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੀੜਤ ਬੱਚੀ ਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣਾ. ਡਾਕਟਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਦੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 21][66-ਸੀ-ਡੀ, ਐੱਫ]

ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ ਵਿ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1984) 4 ਐਸਸੀਸੀ 116: [1985] 1 ਐਸਸੀਆਰ 88; ਹਨੁਮੰਤ ਵਿ. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ: ਏਆਈਆਰ 1952 ਐਸਸੀ 343: [1952] ਐਸਸੀਆਰ 1091 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

3. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਬਾਲ-ਗਵਾਹ ਦੀ ਉਮਰ 10 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੋਕੜ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਸਦੀ ਸਮਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਚੀ ਜਾਂ ਸ਼ੁਕੀਨ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੱਚੇ 5 ਘੰਟੇ ਖੇਡਦੇ ਰਹੇ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਝ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਉਭਰਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਸੀ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਲੀਚੀ ਫਾਰਮ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 24.21|75-ਡੀ-ਐਫ]

ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ: (2006) 12 ਐਸਸੀਸੀ 254: [2006] 8 ਐਸਯੂਪੀਪੀ। ਐਸਸੀਆਰ 501 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਡੀ.ਕੇ. ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ. (1997) 1 ਐਸਸੀਸੀ 416: [1996] 10 ਐਸਯੂਪੀਪੀ। ਐਸਸੀਆਰ 284; ਰੰਮੀ ਉਰਫ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਐਮ.ਪੀ. (1999) 8 ਐਸਸੀਸੀ 649: [1999] 3 ਐਸਯੂਪੀਪੀ। ਐਸਸੀਆਰ 1- ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4. ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਾਅਵਾ, ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਦਰਭ ਨਾਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਪੇਂਡੂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਉੱਭਰਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਤ ਅਤੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਕੋਈ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਰੰਜਿਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ 14.05.2015 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਥਾਣੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਬੰਧਿਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਉਕਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਮਾਮੂਲੀ ਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਦੇਖੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-8, 10 ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਤਫਤੀਸ਼ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਲੈ ਲਿਆ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਲਿਆ ਹੈ ਦੁਪਹਿਰ 2.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ. ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੇਢ ਸਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10 ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ; ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਐਸਐਚਓ ਦੁਆਰਾ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਨੁਕਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ. ਪਾਰਸ 24.3, 24.4][75-ਐਫ-ਐਚ: 76-ਏ-ਈ]

5. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 13.05.2015 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਸਾਢੇ ਛੇ ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-3 ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਸੀ। , ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰੁ. 20 ਤੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3, ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮਠਿਆਈਆਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਠਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ

ਕਹਿ ਕੇ ਲੁਭਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਜਾ ਕੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਲੀਚੀ ਵੱਢ ਲੈਣ। ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝਿੜਕ ਕੇ ਵਿਦਾ ਕੀਤਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਅਤੇ ਖੇਤ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਬਾਲ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਉਸਦੀ ਸਮਝ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਦਸ ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨੀ ਬੇਤੁਕੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਸੀ, ਨੇ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਅਹਿਮ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ, ਸਬੂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਭਰਮਾਇਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਖੜ੍ਹੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1, ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਦ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਗੁਆਂਢੀ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪ੍ਰਤੀ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਕੋਈ ਪੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ, ਜੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਘਰ ਨਹੀਂ ਪਰਤੀ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। . ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਝਗੜਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ-2 ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਜਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪਰਾ 27||78-ਈ-ਐਚ: 79- ਏ-ਈ]

6. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲਣ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹੀ ਪੱਖ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-4 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-8 10 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ 10 ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵੀ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਉਦਾ. ਕਾ-2)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਸਾਬਕਾ. ਕਾ-2, ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-8 10 ਸਮੇਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਇਸ ਤੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 10 ਦੁਆਰਾ ਮੈਮੋ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੈਰਾ 28||79-ਐਫ-ਐਚ]

7. ਜਦੋਂ "ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸਬੂਤ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖ਼ਰੀ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਦੂਰ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ

ਖੋਜਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਇਹ ਬੋਝ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਅਤੇ ਕਦੋਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਸੀ। ਲਾਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਬੋਝ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਥਿਤੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 29 ਪੋਕਸੋ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਝ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਬੋਝ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 31, 32][80-ਡੀ-ਜੀ, ਐਚ; 81-ਏ]

ਨੂਰ ਆਗਾਵ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨਆਰ: (2008) 16 ਐਸਸੀਸੀ 417: [2008] 10 ਐਸਸੀਆਰ 379; ਜਸਟਿਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਰਐਕਸ.: 2020 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਕੇਰ 4956; ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਰਾਜੂ ਉਰਫ ਬੱਤੀਆ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ: (2013) 5 ਐਸਸੀਸੀ 722: [2013] 8 ਐਸਸੀਆਰ 599-ਹੋਲਡ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

8. ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅੰਡਰਵੀਅਰ 'ਤੇ 'ਸ਼ੁਕ੍ਰਾਣੂ ਅਤੇ ਸ਼ੁਕਰਾਣੂਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ 10.08.2016 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸੀਲ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਲੋੜ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਵੀ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 376 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤ ਸੀ ਪਰ ਹੋਰ ਤੱਥ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦੀ ਲਾਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ ਸਮੇਤ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 35||82-ਏ-ਡੀ)

ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰੀਜੈਂਸੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2009) 9 ਐਸਸੀਸੀ 709:[2009] 14 ਐਸਸੀਆਰ 424-ਹੋਲਡ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

9. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਲਾਈਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਤ ਜਾਂਚ ਤੋਂ 2-3 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਵੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਠੀਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਸਮਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ

ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਣਿਤਿਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਜਾਂਚ 15.05.2015 ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਭਗ. ਇਮਤਿਹਾਨ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਈਸੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਲਗਭਗ 6:30 ਵਜੇ 13.05.2015 ਨੂੰ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ ਸਿਰਫ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰੰਤ ਉਸਦੇ ਕੁਕਰਮ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। [ਪੈਰਾ 36||82-ਈ-ਜੀ]

10. ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਢੁਕਵੇਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਢੁਕਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੇ ਪਰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਸਿਧਾਂਤ ਪੈਨੋਲੋਜੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਅਟੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ 'ਦੁਰਲੱਭ ਟੈਸਟ ਦੇ ਦੁਰਲੱਭ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਅਪਰਾਧ ਟੈਸਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਸੰਚਾਲਨ' ਅਤੇ 'ਅਪਰਾਧਿਕ ਟੈਸਟ' ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੱਧ-ਮਾਰਗ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਆਫੀ ਜਾਂ ਅਚਨਚੇਤੀ ਰਿਹਾਈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧ ਵਰਗੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ। [ਪੈਰਾ 41||98-ਸੀ-ਈ

11. ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਘਟੀਆਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਰੀਬ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਤੋਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ, ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਿਤਾ ਹਨ, ਅਤੇ ਬੇਦਾਗ ਜੇਲ ਵਿਹਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੁਰਲੱਭ ਦੀ ਦੁਰਲੱਭ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਸਮਝਣਾ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦਿਆਂ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਖ਼ਤ ਅਪਰਾਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਬੇਦਾਗ ਜੇਲ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਪਤਨੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਿਤਾ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੋਣਾ ਵੀ ਉਸਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ 'ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਸਮਾਜ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੂਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ ਵੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ/ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬਾਈ ਲਈ। ਸਾਲ 2015 ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ 33-34 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਪਾਰਸ 43.1, 44, 45||99-ਐਫ-ਐਚ; 100-ਏ-ਬੀ, ਈ-ਐਚ]

12. ਧਾਰਾ 376, 302, 201 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5/6 ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 30 (ਤੀਹ) ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਜਾਂ ਮੁਆਫੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਲ [ਪੈਰਾ 46||101-ਏ-ਸੀ]

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਹਰਨ ਉਰਫ਼ ਮੁਰੂਗਨ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.: (2016) 7 ਐਸਸੀਸੀ 1: [2015] 14 ਐਸਸੀਆਰ 613-ਅਨੁਸਾਰਿਤ।

ਕਾਲੂ ਖਾਨ ਵੀ. ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ: (2015) 16 ਐਸਸੀਸੀ 492; ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ: (1980) 2 ਐਸਸੀਸੀ 684; ਮੁਹੰਮਦ. ਮੰਨਾਨ ਉਰਫ ਅਬਦੁਲ ਮੰਨਾਨ ਬਨਾਮ. ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2019) 16 ਐਸਸੀਸੀ 584: [2019] 8 ਐਸਸੀਆਰ 266: ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਲਹਦਰਾਓ ਵਾਸਨਿਕ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (2019) 12 ਐਸਸੀਸੀ 460: [2018] 14 ਐਸਸੀਆਰ 585; ਮਾਛੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਕਸ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ: (1983) 3 ਐਸਸੀਸੀ 470: [1983] 3 ਐਸਸੀਆਰ 413 ਧਨੰਜੋਏ ਚੈਟਰਜੀ ਉਰਫ਼ ਧਨਾ ਬਨਾਮ WBੀ ਦਾ ਰਾਜ: (1994) 2 ਐਸਸੀਸੀ 220: [1994] 1 ਐਸਸੀਆਰ 37; ਐੱਮ. ਏ. ਐਂਟਨੀ ਰਾਜ ਕੇਰਲਾ: 2018 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 2800; ਲਖਤਿਨ ਨਾਇਕ ਵਿ. ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ: (1994) 3 ਐਸਸੀਸੀ 381: [1994] 2 ਐਸਸੀਆਰ 94 ਕਾਮਤਾ ਤਿਵਾਰੀ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ. ਦਾ ਰਾਜ: (1996) 6 ਐਸਸੀਸੀ 250 : [1996] 5 ਐਸਯੂਪੀਪੀ। ਐਸਸੀਆਰ 507; ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ (2) ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2008) 13 ਐਸਸੀਸੀ 767: [2008] 11 ਐਸਸੀਆਰ 93; ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵੀ. ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. (1973) 1 ਐਸਸੀਸੀ 20: [1973] 2 ਐਸਸੀਆਰ 541; ਰਮੇਸ਼ਭਾਈ ਚੰਦੂਭਾਈ ਰਾਠੌੜ ਰਾਜ ਗੁਜਰਾਤ (2009) 5 ਐਸਸੀਸੀ 740: [2009] ਐਸਸੀਆਰ 1055 ਰਮੇਸ਼ਭਾਈ ਚੰਦੂਭਾਈ ਰਾਠੌੜ (2) ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2011) 2 ਐਸਸੀਸੀ 764: [2011] 1 ਐਸਸੀਆਰ 829; ਅਸ਼ੋਕ ਦੇਬਰਮਾ ਉਰਫ ਅਚਕ ਦੇਬਰਮਾ ਵੀ. ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਰਾਜ: (2014) 4 ਐਸਸੀਸੀ 747: [2014] 4 ਐਸਸੀਆਰ 287; ਸ਼ਤਰੂਘਨ ਬਬਨ ਮੇਸ਼ਰਾਮ ਵਿ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (2021) 1 ਐਸਸੀਸੀ 596; ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਉਰਫ਼ ਬਾਬਾ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ: (2019) 9 ਐਸਸੀਸੀ 689 [2019] 14 ਐਸਸੀਆਰ 285; ਸ਼ੰਕਰ ਕਿਸਨਰਾਓ ਖਾੜੇ ਵਿ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (2013) 5 ਐਸਸੀਸੀ 546: [2013] 6 ਐਸਸੀਆਰ 949- 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਕਸ. ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (2014) 12 ਐਸਸੀਸੀ 312 [2014] 6 ਐਸਸੀਆਰ 437; ਅੰਜਨ ਕੁਮਾਰ ਸਰਮਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ: (2017) 14 ਐਸਸੀਸੀ 359: |2017| ਐਸਸੀਆਰ 991; ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦਾ NਸੀT) ਬਨਾਮ ਨਵਜੋਤ ਸੰਧੂ: (2005) 11 ਐਸਸੀਸੀ 600: [2005] 2 ਐਸਯੂਪੀਪੀ। ਐਸਸੀਆਰ 79; ਅਘਨੂ ਨਗੇਕਸਿਆ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ: [1966] 1 ਐਸਸੀਆਰ 134; ਅਬਦੁਲਵਾਹਾਬ ਅਬਦੁਲਮਾਜਿਦ ਬਲੋਚ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ: (2009) 11 ਐਸਸੀਸੀ 625: [2009] 4 ਐਸਸੀਆਰ 956; ਗੁੱਡਾ ਉਰਫ ਦਵਾਰਿਕੇਂਦਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2013) 16 ਐਸਸੀਸੀ 596: [2013] 11

ਐਸਸੀਆਰ 293; ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਬਨਾਮ ਜੌਨ ਡੇਵਿਡ: (2011) 5 ਐਸਸੀਸੀ 509: [2011] 7 ਐਸਸੀਆਰ 354- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2014] 6 ਐਸਸੀਆਰ 437	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	12.7 ਲਈ
[1985] 1 ਐਸਸੀਆਰ 88	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	22.1 ਲਈ
[2017] ਐਸਸੀਆਰ 991	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	12.7 ਲਈ
[2005] 2 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 79	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	12.7 ਲਈ
[1996] 10 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 284	ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	24.5 ਲਈ
[1999] 3 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 1	ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਰਾਗ 24.5
[2013] 8 ਐਸਸੀਆਰ 599	ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	33 ਲਈ
[1966] 1 ਐਸਸੀਆਰ 134	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	12.7 ਲਈ
[2009] 4 ਐਸਸੀਆਰ 956	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	12.7 ਲਈ
[2009] 14 ਐਸਸੀਆਰ 424	ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	35 ਲਈ
[2008] 10 ਐਸਸੀਆਰ 379	ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	32 ਲਈ
(1980) 2 ਐਸਸੀਸੀ 684	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾ	13.2
[2019] 8 ਐਸਸੀਆਰ 266	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	13.2 ਲਈ
[2018] 14 ਐਸਸੀਆਰ 585	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	13.3 ਲਈ
[2013] 11 ਐਸਸੀਆਰ 293	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	13.4.2 ਲਈ
(2015) 16 ਐਸਸੀਸੀ 492	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	40.9 ਲਈ
(2021) 1 ਐਸਸੀਸੀ 596	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	13.4.4 ਲਈ
[2019] 14 ਐਸਸੀਆਰ 285	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	13.4.4 ਲਈ
[2015] 14 ਐਸਸੀਆਰ 613	ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ	40.5 ਲਈ
[2011] 7 ਐਸਸੀਆਰ 354	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	15.1 ਲਈ
[2006] 8 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 501	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	22.13 ਲਈ
[2013] 6 ਐਸਸੀਆਰ 949	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	16.1 ਲਈ
[1983] 3 ਐਸਸੀਆਰ 413	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	16.2 ਲਈ
[1994] 1 ਐਸਸੀਆਰ 37	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	16.2 ਲਈ
[1996] 5 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 507	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	16.2 ਲਈ
[2008] 11 ਐਸਸੀਆਰ 93	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	17 ਲਈ
[1950] ਐਸਸੀਆਰ 453	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	19.2 ਲਈ
(1976) 1 ਐਸਸੀਸੀ 6	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	19.3 ਲਈ
[1977] 1 ਐਸਸੀਆਰ 280	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	19.4 ਲਈ
[1952] ਐਸਸੀਆਰ 1091	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	22.1 ਲਈ
[1973] 2 ਐਸਸੀਆਰ 541	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	40.1.1 ਲਈ
[2009] ਐਸਸੀਆਰ 1055	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	40.4 ਲਈ

[2011] 1 ਐਸਸੀਆਰ 829	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	40.4 ਲਈ
[2014] 4 ਐਸਸੀਆਰ 287	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	40.7 ਲਈ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1097-1098।

2016 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਨੰਬਰ 13 ਅਤੇ 2016 ਦੇ ਕੈਪੀਟਲ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 6601 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 06.10.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਸਿਧਾਰਥ ਦਵੇ, ਸ੍ਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੇਮਤੀਬੇਨ ਏ.ਓ., ਵਿਭੋਰ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਸਾਕਸ਼ੀ ਜੈਨ, ਸ. ਵਿਧੀ ਠਾਕਰ, ਸਿਧਾਰਥ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਵਿਨੋਦ ਦਿਵਾਕਰ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਮਿਸ. ਅਲਕਾ ਸਿਨਹਾ, ਬੀ.ਐਨ. ਦੂਬੇ, ਅਨੁਵਰਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ
ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.

ਵਿਸ਼ਾ - ਸੂਚੀ

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ।	2	
ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂ....		6
ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਬੂਤ.....	9	
ਰੱਖਿਆ ਸੰਸਕਰਣ ਅਤੇ ਸਬੂਤ.....	19	
ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈਵਾਕ....	19	
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ.		24
ਵਿਰੋਧੀ ਬੇਨਤੀਆਂ.....	28	
ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ	46	
ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ: ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ.....	52	
ਕੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ...		76
ਸਿੱਟਾ...	96	

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ

1. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ 2016 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਨੰਬਰ 13 ਅਤੇ ਕੈਪੀਟਲ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 6601, 2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 06.10.2017 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 07 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। /08.12.2016, 2015 ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 414 ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਕੋਰਟ ਨੰਬਰ 2, ਕੁਸ਼ੀਨਗਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376, 302, 201 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ

ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2012 ਦੀ ਧਾਰਾ 5/6 ਨੇ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

1.1 ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਲਈ 20,000/-। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 376 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਲਈ 10,000/-; 7 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਧਾਰਾ 201 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਲਈ 5,000/-; ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ। ਧਾਰਾ 5/6 ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਲਈ 10,000/-। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੈਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਕਮ ਮ੍ਰਿਤਕ ਲੜਕੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

2. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਆਗਾਮੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਸਕੈਚ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

2.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਲੀਚੀ ਫਲ ਲੈਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਇੱਕ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈਣ ਲਈ ਭਰਮਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ; ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਡੇਢ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੱਕ ਘਸੀਟ ਕੇ ਦਰਿਆ ਕੰਢੇ ਇੱਕ ਪੁਲ ਨੇੜੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ।

2.2 ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਆਖਿਰਕਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣੇ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

2.3 ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੀਚੀ ਫਲ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਖਾਣ ਲਈ ਭਰਮਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਝਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 07.12.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ; ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਹਿਮ ਦਿਖਾਉਣਾ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਮੇਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ।

2.4 ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 366 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1973. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਦੋਵੇਂ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਕੇਸ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ; ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਲਈ ਗਲਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ 'ਦੁਰਲਭ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੁਰਲੱਭ' ਪਾਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਮੌਤ ਨੂੰ "ਉੱਘੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਮੇਤ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

2.5 ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਡੇਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ; ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਬੂਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਮਾਮੂਲੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੜੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਕਦਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਲਗਭਗ 35 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਭਰਮਾਇਆ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ।

2.6 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ: ਪਹਿਲਾ, ਇਹ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ?

3. ਉਪਰੋਕਤ ਰੂਪਰੇਖਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂ

4. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੀ ਨੀਂਹ 14.05.2015 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12:35 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਨਿਸ਼ਾ ਪਤਨੀ ਮਨੋਜ ਹਰੀਜਨ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕਸਿਆ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਸ਼ੀਨਗਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਐਕਸ. ਕਾ-1) ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਬੀਤੀ ਸ਼ਾਮ ਸਾਢੇ 6 ਵਜੇ ਉਸ ਦੀ ਸੱਤ ਸਾਲਾ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਦੇ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੱਪੂ ਲੀਚੀ ਤੋੜਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਘਰ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵੇਲੇ; ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਕਈ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਲਿਜਾਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੱਪੂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਖਦਸ਼ਾ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 2015 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 840 (ਸਾਬਕਾ ਕਾ-13) ਧਾਰਾ 376, 302, 201 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3/4 ਪੋਕਸੋ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਨਿਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸੇ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸੰਸਕਰਣ ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਹੇਠਾਂ-- ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨੂੰ

ਐਸ.ਐਚ.ਓ.,

ਪੀਐਸ- ਫ਼ਿੱਟ

ਸਰ,

ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਿਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਜ, ਜਾਤੀ-ਹਰੀਜਨ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ-ਸਬਾਇਆ ਖਾਸ, ਥਾਣਾ-ਕਸਿਆ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਕੁਸ਼ੀਨਗਰ ਹੈ। ਕੱਲ੍ਹ ਸ਼ਾਮ ਯਾਨੀ ਕਿ 13.05.2015 ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਲੜਕੀ ਉਮਰ 7 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਧੋਬੀ ਦੀ ਬੇਟੀ ਆਸ਼ਨਾ, ਮਿਸ਼ਰੀ ਦੀ ਬੇਟੀ ਰਿੰਕੂ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਮ 6:30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਪੱਪੂ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਪ੍ਰੀਤ ਲੀਚੀ ਤੋੜਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਐਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਘਰ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਦੇ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟੈਫੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਕਈ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੇ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਧੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਹੇ ਬੱਚੇ, ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੱਪੂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਲੀਚੀ ਦੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਪੱਪੂ ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਪੱਪੂ ਮੇਰੀ ਧੀ ਐਮ ਨੂੰ ਲੀਚੀ ਤੋੜਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਕਾਂਤ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਛੁਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ

ਐਸਡੀ/-ਨਿਸ਼ਾ

ਨਾਮ- ਮਨੋਜ ਹਰੀਜਨ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾ

ਪਿੰਡ- ਸਬਿਆ ਖਾਸ

ਪੀਐਸ- ਇਹ ਫ਼ਿੱਟ ਹੈ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਕੁਸ਼ੀਨਗਰ
ਮਿਤੀ-14.05.2015"

5. ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕਸਿਆ, ਗਿਆਨੇਂਦਰ ਨਾਥ ਸ਼ੁਕਲਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-8); ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨਿਸ਼ਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਐਸਐਚਓ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਠਿਕਾਣਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਨੇੜੇ ਮਿਲਿਆ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਾਨ ਦਾ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਹੀਰਨਮਤੀ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਪੁਲ ਕੋਲ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਸਮੇਤ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮੈਮੋ, ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮੈਮੋ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ।

5.1 ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-6 ਡਾ. ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ 'ਤੇ 11 ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਤ ਹੈਮਰੇਜ ਅਤੇ ਸਦਮੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਨਟੀਮਾਰਟਮ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ।

6. ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 12.08.2015 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 376, 302, 201 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3/ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 4 ਪੀਓਸੀਐਸਓ (ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 5/6 ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ)। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

ਇਸਤਗਾਸਾ ਸਬੂਤ

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 2015 ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 414 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅਦਾਲਤ ਨੰ. 2. ਕੁਸ਼ੀਨਗਰ, ਪਦਰੌਣਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ 8 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 19 ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

7.1 ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਨਿਸ਼ਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਮਤਿਹਾਨ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ: -

"...ਪੱਪੂ ਗੌਤਮ ਨੇ ਸ਼ਾਮ 6:30/7:00 ਵਜੇ ਮੇਰੀ ਧੀ ਅਮਾਗੇਡ 7 ਸਾਲ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਲੀਚੀ ਵੱਢਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਪਿੰਡ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ (ਉਸ ਨੇ) ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਧੀ, ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਜੋ ਉਸ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਹੇ

ਸਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਲੜਕੀ ਘਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਪਰਤੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਰਾਤ ਭਰ ਉਸ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਬੇਕਾਰ। ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਥਾਣਾ ਕਸਬਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪੱਪੂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਦਾ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਵਰੀਆ ਰੋਡ 'ਤੇ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਲੜਕੀ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੱਪੂ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਪੱਪੂ ਝਗੜਾ ਕਰਕੇ ਕਿੱਥੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੱਪੂ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ. ਜਦੋਂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪੱਪੂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ। ਮੇਰੇ ਜੀਜਾ (ਭਰਜਾਈ) ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਚਾਚਾ (ਬੱਡੇ ਪੁਪਾ) ਨੇ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਐੱਸ.ਐੱਲ. ਨੇ ਮੇਰੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਐਸ.ਆ. ਨੂੰ ਉਹ ਥਾਂ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ..."

7.1.1. ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ: -

"...ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਿਖਵਾਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਰੋਂਦਾ ਰੋਂਦਾ ਥਾਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲੜਕਾ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਉਸਨੇ ਲਿਖਿਆ। ਮੈਂ ਥਾਣੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਕਰੀਬਨ 11-12 (ਦਿਨ ਦੇ ਸਮੇਂ) ਮੈਂ ਅਤੇ ਭੈਣ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਏ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ.

ਸਵਾਲ: ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਈਟਰ ਅਨੀਤਾ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਦਿਨ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਬੇਟੀ ਲਾਪਤਾ ਹੈ?

ਜ: ਪੱਪੂ 6.30 ਵਜੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਡੇਢ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਭਾਲ ਕੀਤੀ। ਉਦੋਂ (ਅਸੀਂ) ਪੱਪੂ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਗਏ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਝਗੜਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

ਮੈਂ ਤੇ ਅਨੀਤਾ ਨੇ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ/ਚੌਕੀਦਾਰ/ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੜਕੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਲੜਕੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਮੇਰੇ ਜੀਜਾ (ਭਰਜਾਈ) ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਆਈ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜੀਜੇ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਥਾਣੇ 'ਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੋਬਾਈਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਘਰ ਹੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਿਖਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇੰਨਾ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਮੈਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਐਸ.ਆਈ. ਨੂੰ ਵੀ ਉਹੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਸੀ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦੋਹਾਂ (ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਅਤੇ 1) ਨੇ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਦਰੋਗਾ ਜੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਨੁਕਤਾ ਨਾ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਦਰੋਗਾ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਲਿਖੀ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਨੇ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੱਪੂ ਟੈਫੀਆਂ ਅਤੇ ਲੀਚੀ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਪੂ ਹੀ ਮੇਰੀ ਧੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਹੈ- ਇਹ ਗੱਲ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੱਪੂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੀ ਧੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਵਾਲ: ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਤੁਸੀਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਜਵਾਬ: ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਲੱਭਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਘਰ-ਘਰ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸਾਂ? ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਰਾਤ ਭਰ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕਿਵੇਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਮੈਂ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ। ਪੱਪੂ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦਾ ਹੈ। ਪੱਪੂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੱਪੂ ਦੇ ਘਰ ਸਾਡੇ ਆਮ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਮੈਂ ਲਾਸ਼ ਦੇਖਣ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਖੁਦ ਪੁਲ 'ਤੇ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥਾਣੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਮ ਦੇ 5-6 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਈ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਅੱਖ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਅੱਖ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਨਾੜ ਵੀ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਲੱਤ ਵੀ ਫਰੈਕਚਰ ਸੀ। ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖਾਧਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਧੀ ਦੀ ਧੌਣ ਵੀ ਮਰੋੜੀ ਗਈ ਸੀ.....

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਸੀ।

7.2 ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਨੀਤਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਸੀ) ਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਇਮਤਿਹਾਨ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ: -

"ਘਟਨਾ 13.05.2015 ਸ਼ਾਮ 6:30 ਵਜੇ ਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਦੀ ਲੜਕੀ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਅਮਾਗੇਡ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਗੋਕੁਲ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਘਰ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਪੱਪੂ ਗੌਤਮ ਆਇਆ ਅਤੇ ਆਸ਼ਨਾ ਨਾਮ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੋਟ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਟਾਫੀਆਂ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਉਸਨੇ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਲੀਚੀ ਤੋੜਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਦੀ ਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਘਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ।

ਪੁਲਸ ਨੇ ਪੱਪੂ ਗੌਤਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਪੱਪੂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪੁਲ ਦੇ ਕੋਲ ਝਾੜੀਆਂ 'ਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਸੀ, ਪੱਪੂ ਗੌਤਮ ਨੇ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਦੀ ਬੇਟੀ ਅਮੀਨ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਝਾੜੀਆਂ 'ਚ ਛੁਪਾ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।''

7.2.1. ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਨੀਤਾ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:-

"...ਮੇਰੀ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਦੂਰੀ 4-5 ਕਦਮ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ...ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡਦੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ...ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ... ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਬੱਚੀ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਲੀਚੀ ਦੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਪੱਪੂ ਘਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੱਪੂ ਝਗੜਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿੱਥੇ

ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਤ ਨੂੰ 1 ਵਜੇ ਪੱਪੂ ਘਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਲਿਬੜੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਪੱਪੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

ਰਾਤ ਕਰੀਬ 12 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪੱਪੂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪੱਪੂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸੀ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਜਮਾਲੁੱਦੀਨ ਅੰਸਾਰੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਗਏ ਸੀ ਤਾਂ ਪੱਪੂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਵੀ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਥਾਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪੱਪੂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਥਾਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਨਿਸ਼ਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ... ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪੱਪੂ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਥਾਣੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਘਰ ਸਿਰਫ਼ ਕੁੜੀਆਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਥਾਣੇ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ 10.00 ਤੋਂ 10.30 ਸੀ. ਮੈਂ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾ ਹੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਥਾਣੇ ਗਏ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਥਾਣੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਪੱਪੂ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ, ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਜਦੋਂ ਪੁਲਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੇ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਉਥੇ ਹੀ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਉਥੇ ਮਿਲੀ ਸੀ- ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਜੀਜਾ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਸ਼ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਦੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਸੀ.....ਮੇਰੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੱਪੂ ਦਾ ਘਰ ਅਤੇ ਘਰ... ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਧੜੇਬੰਦੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

7.3 ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3 ਆਸ਼ਨਾ, ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ 10 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਯੋਗ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁ. 20 ਮਠਿਆਈਆਂ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਲਈ। ਉਹ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਠਿਆਈ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। 4, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਟਾਫੀਆਂ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਬਾਲ-ਗਵਾਹ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੀਚੀ ਵੱਢਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝਿੜਕਿਆ ਅਤੇ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵੇਰੇ ਸੀ. ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਐਮ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦਰੋਗਾਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

7.3.1. ਇਸ ਬਾਲ-ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਆਸ਼ਨਾ ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਤੋਂ ਉਭਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਖਿਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਲਾਸ਼। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ: -

".....ਰਾਮਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਗੇਮ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਾਮਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਘਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਂਮ ਦਾ ਘਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਬਬਲੂ ਦਾ ਹੈ। ਪੱਪੂ ਦਾ ਘਰ ਰਾਮਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਮ ਦੇ 7 ਵਜੇ ਪੱਪੂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਡਾਂਟਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਰਾਮ ਪਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੇਡਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੀ ਧੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਮੌਸੀ ਦੀ ਧੀ ਉੱਥੇ ਸੀ, ਅਸੀਂ

ਸਾਰੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਘਰ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਪੱਪੂ (ਉਹ) ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, 1 ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੂੰ ਐਮ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੀ ਜੀਜਾ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਸੁਨੀਤਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।

...ਜਦੋਂ ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਸੁਨੀਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਮ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ 10 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਐਮ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਥਾਣੇ ਗਿਆ। ਮੇਰਾ ਜੀਜਾ (ਜੀਜਾ) ਮੈਨੂੰ ਉਥੇ ਲੈ ਗਿਆ, ਪਰ ਮੈਂ ਜੀਜਾ (ਫਿਜਾ) ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ; ਉਹ ਨੀਲਮ ਦਾ ਪਤੀ ਹੈ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਲਾਸ਼ ਦੇਖ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ।

7.4 ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-4 ਅੰਬੇਦਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਚਾਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਟਨਾ-ਸਾਬੀਆ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 22 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਇਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬਿਆ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਧੀ ਲਾਪਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੱਪੂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਓ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਮੈਮੋਜ਼ ਬਾਰੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੀਮੋ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ। ਕਾ-2 ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ. ਕਾ-3। ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਸਬਿਆ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਪਰ ਆਪਣੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ: -

"...ਪੁਲਿਸ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਈ। ਸ਼ਾਇਦ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਦੋ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਬਿਆ ਚੌਕ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲਏ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ 40-50 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉਥੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਪਰ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਪੈਂਟੀ ਅਤੇ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਰ ਅਤੇ ਮੋਹਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੈਂਟੀ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਸੀ.. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ।"

7.5 ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਡਾ. ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ 15.05.2015 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 3:05 ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ 4:05 ਵਜੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ (ਸਾਬਕਾ ਕਾ- 11) ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਅੰਸ਼ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

"ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-

ਕਠੋਰ ਮੋਰਟਿਸ ਉਪਰਲੇ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਅੰਗ ਮੌਜੂਦ ਹਨ.

ਬਾਹਰੀ ਆਮ ਦਿੱਖ-

ਜੀਭ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਮੂੰਹ ਅੱਖ (L) ਬੰਦ, ਅੱਖ (ਆਰ) ਫੈਲੀ ਹੋਈ।

ਬਾਹਰੀ ਸੱਟਾਂ-

(1) ਅੱਖ ਦੇ (ਆਰ) ਪਾਸੇ 'ਤੇ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ X 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤਕਲੀਫ਼।

(2) ਕੰਟਿਊਸ਼ਨ 10 ਸੀm X 3 ਈm (ਆਰ) ਪਾਸੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ।

(3) (ਆਰ) ਬਾਂਹ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ 7 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ X 3 ਸੈ.ਮੀ.

(4) ਛਾਤੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪਾਸੇ 12 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ X 5 ਸੈ.ਮੀ.

(5) ਗੁਦਾ 'ਤੇ 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ X 1 ਸੈ.ਮੀ.

(6) ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਤਣਾ।

(7) ਅੱਖ ਫੈਲੀ ਹੋਈ (ਆਰ) ਸਾਈਡ।

(8) ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਝੜਨਾ (ਸਿਰ ਉੱਤੇ)।

(9) ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਕੀਟਾਣੂ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(10) ਕੰਟਿਊਸ਼ਨ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ X 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ (ਆਰ) ਸਾਈਡ ਪੈਰੀਟਲ ਖੇਤਰ 'ਤੇ।

(11) ਕੰਟਿਊਸ਼ਨ 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ X 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ (L) ਪਾਸੇ ਦੇ ਪੈਰੀਟਲ ਖੇਤਰ 'ਤੇ।

XXX XXX XXX

ਖੋਪੜੀ ਅਤੇ ਖੋਪੜੀ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ: ਸੱਜੇ ਅਤੇ ਖੱਬਾ ਪੈਰੀਟਲ ਖੇਤਰ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ

XXX XXX XXX

ਜਣਨ ਅੰਗ: ਯੋਨੀ ਅੱਥਰੂ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗਤਲਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਯੋਨੀਲ ਸਵੈਬ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੈਬ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

XXX XXX XXX

ਰਾਏ:

1. ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਮਾਂ: ਲਗਭਗ 2 ਅਤੇ 3 ਦਿਨ।

(i) ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਢੰਗ: ਮੌਤ ਹੈਮਰੇਜ ਰੇਤ ਦੇ ਝਟਕੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਐਂਟੀ-ਮਾਰਟਮ ਸੱਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ।"

7.5.1. ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਸੰਭਾਵੀ ਸਮਾਂ ਲਗਭਗ 2-3 ਦਿਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੈਮਰੇਜ ਅਤੇ ਸਦਮਾ ਸੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਡਾ: ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਕਾਰਕ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ। -

"ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਮਾਂ 2 ਤੋਂ 3 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ.... 2-3 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਮਾਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਤੋਂ 48 ਘੰਟੇ ਤੋਂ 72 ਘੰਟੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

7.6 ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-8, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗਿਆਨੇਂਦਰ ਨਾਥ ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਉਹ ਥਾਣਾ ਕੈਸਾ ਦੇ ਐਸਐਚਓ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ 2015 ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 840 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਗਵਾਹ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਨੇੜਿਓਂ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੱਪੂ ਗੌਤਮ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੱਪੂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਖੁਲਾਸੇ ਅਤੇ ਮੈਮੋ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ: -

"...ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਲਾਸ਼ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਦੋਸ਼ੀ ਪੱਪੂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ, ਅਮ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਸਿਰੀ ਪੁੱਤਰ ਝਗੜੂ। , ਅੰਬੇਦਕਰ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਨਗੀਨ, ਇਸ਼ਤਿਆਕ ਪੁੱਤਰ ਜਮਾਲੁੱਦੀਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਮਹਿਲਾ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਿੰਕੂ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਤੋਂ ਜਿਲਦ ਪੰਚਾਇਤਨਾਮਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਐਸ.ਆਈ.ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤਨਾਮਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਪੱਪੂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਐਮ ਦੀ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਅਤੇ ਅੰਡਰਵੀਅਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵਿੱਚ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7.6.1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਿਆਨ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। 14.05.2015 ਨੂੰ;

ਉਹ ਤਫਤੀਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਰੀਬ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਥਾਣੇ ਤੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਇਆ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਤਫਤੀਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਪਰ ਫਿਰ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦਰਜ ਕੀਤੇ; ਕਿ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 20 ਮਿੰਟ ਲੱਗੇ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ 2-2% ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਟਿਪ-ਆਫ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ: -

"....ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਸੀ.ਐੱਚ.ਸੀ. ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੋਡ 'ਤੇ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਮੀਮੋ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਮੀਮੋ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਆਈ. ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜੁਰਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਮੈਮੋ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਾ। ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੀਮੋ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਈ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕੱਪੜੇ, ਕੱਚੀ ਅਤੇ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੀਮੋ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੀਮੋ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਜਿਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਥੇ ਮੀਮੋ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਮੀਮੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ 50 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਮੀਮੋ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ...।"

7.6.2. ਇਸ ਗਵਾਹ, IO, ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਮੋ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ: -

"... ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਮੀਮੋ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਦਾ ਮੀਮੋ ਇੱਕੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੈ; ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਮੀਮੋ, ਕੱਛੀ ਦਾ ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਅਤੇ ਕੱਛੀ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ (xiਸੀ) ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕੱਚੀ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦਾ ਮੀਮੋ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਕੱਚੀ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੀਮੋ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸਿਰੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਅੰਬੇਡਕਰ....

7.6.3. ਇਸ ਗਵਾਹ, ਆਈਓ ਨੇ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਜੁਰਮ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ।

7.7 ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਤੀ 10.08.2016 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਉਦਾ. ਕਾ-19) ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ. ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਮਨਗਰ, ਵਾਰਾਣਸੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅੰਡਰਵੀਅਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਕ੍ਰਾਣੂ ਅਤੇ ਸਪਰਮ ਮਿਲੇ ਹਨ।

7.8 ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਸਨ, ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਐਸ। ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਐਚਸੀਪੀ ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-5 ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਮੋ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-7 ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਭਰਜਾਈ ਅਤੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲੈ ਕੇ ਥਾਣੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੀ.ਡੀ. 30 ਦੁਪਹਿਰ 12:35 ਵਜੇ ਨੰ. ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 2015 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 840 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਸ.ਆਈ.ਐਚ.ਓ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰ ਲਏ ਹਨ; ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ: -

"....ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਬਹਨੋਈ (ਭੈਣ ਦੇ ਪਤੀ) ਨਾਮ ਦੇ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਨਾਲ ਥਾਣੇ ਆਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਬਹਿਨੋਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਦੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਖੁਦ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਐਸਐਚਓ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਵਿਖੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐੱਸਐੱਚਓ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ।''

ਰੱਖਿਆ ਸੰਸਕਰਣ ਅਤੇ ਸਬੂਤ

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ, ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ 10 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਝੂਠੀ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਝੂਠੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

8.1 ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਗਵਾਹ, ਡੀਡਬਲਯੂ-1 ਸ਼ਮੀਮ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਡੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਮਤਿਹਾਨ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 13 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੰਗਾਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਫਿਰ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪੁਲ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਮ ਪ੍ਰੀਤ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਿਤਾ) ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਧੋਬੀ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3 ਦਾ ਪਿਤਾ) ਅਤੇ ਮਨੋਜ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਿਤਾ) ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਰਾਮ ਪ੍ਰੀਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਹੰਗਾਮਾ ਸੀ। ਗੋਕੁਲ; ਅਤੇ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ

9. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ; ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਧਾਰਾ 29 ਪੋਕਸੋ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। . ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਅਤੇ ਮੌਤ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

9.1 ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-3, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਟੌਫੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੌਫੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ; ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੀਚੀ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਉਲਝਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ।

9.2 ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਬਾਰੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਸਥਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

"...ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੱਪੂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ (ਉਸ ਨੂੰ) ਕਿਤੇ ਲੈ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ।

9.3 ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਹ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੀਮੋ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਸਦੀ ਕਾਪੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਬਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅੰਬੇਡਕਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਨਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਗਿਆਨੇਂਦਰ ਨਾਥ ਸ਼ੁਕਲਾ (10); ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ।0 ਡੇਢ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਪਾਠ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮਾਮੂਲੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਅਤੇ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਧੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

“ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਓ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਅਤੇ ਪੈਂਟੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੀਮੋ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਉਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਡਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੀਮੋ ਵਿਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-8 ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਾਸ਼, ਪੈਂਟੀ ਅਤੇ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਹੈ।

9.4 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਈਟ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਾਬਕਾ. ਕਾ-14 ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ. ਕਾ-15, ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਬਕਾ. ਕਾ-11 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਡਾ: ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਸੀਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਣਕ ਦੀਆਂ ਢੇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿੱਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਟਿਲਡ ਖੇਤ ਵਿੱਚ; ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਮਾਮੂਲੀ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਦਾਲਤ: -

"...ਸਕੈਚ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਏ 1 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਸਥਾਨ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਏ 2 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਸਥਾਨ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪੈਂਟੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਥਾਨ ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਏ 3 ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਟੀ ਸ਼ਰਟ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਲਾਈਨ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਕੈਚ ਮੈਪ... ਮੈਡੀਕਲ ਗਵਾਹ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-6 ਡਾ. ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ... ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਮ ਨੂੰ ਚੱਕ ਰੋਡ ਤੱਕ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਸੀਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਣਕ ਦੀਆਂ ਢੇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿੱਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਲਾਈਨ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਾਮੂਲੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ।"

9.5 ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 376 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਿ ਆਈ.ਓ. ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ, ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਅੰਡਰਵੀਅਰ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

9.6 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖਦਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਖਦਸ਼ੇ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਸੀ।

9.7 ਜ਼ਮੀਨੀ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਫ਼ਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਸੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

9.8 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 07.12.2016 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।

9.9 ਅਗਲੇ ਦਿਨ, 08.12.2016 ਨੂੰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਉਹ 35 ਸਾਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸੀ; ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬੁੱਢੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੁਰਲੱਭ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 33-34 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਝਦਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਘਿਨਾਉਣਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ

10. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਸ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਇਆ, ਅਰਥਾਤ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸਮੇਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 06.10.2017 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ।

10.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1, ਪੀਡਬਲਯੂ-2, ਪੀਡਬਲਯੂ-3, ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਦਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ

ਐਫਆਈਆਰ ਤੁਰੰਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ; ਕਿ ਇਹ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਖੋਜ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਸਵੇਰੇ 10.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇਖੀ ਸੀ ਪਰ ਐਫਆਈਆਰ ਲਗਭਗ 12.35 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਨੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਅੰਡਰਵੀਅਰ ਦਾ ਰੰਗ ਕਾਲਾ ਹੋਣ ਲਈ ਗਲਤ ਦੱਸਿਆ ਸੀ: ਉਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਕੋਲ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਆਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ।

10.2 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਟਿਊਸ਼ਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਗਵਾਹ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

10.3 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦੇਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਸੁਭਾਵਕ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਾਖ।
10.4 ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ, ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਯੋਨੀ ਫਟ ਗਈ ਸੀ; ਖੂਨ ਦੇ ਥੱਕੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੀ; ਮੌਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਤੋਂ 2-3 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅੰਡਰਵੀਅਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ੁਕਰਾਣੂ ਅਤੇ ਸ਼ੁਕਰਾਣੂ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

10.5 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1872º ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ. ਖੁਦ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਫ਼ਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਉਥੇ ਕਿਵੇਂ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਲੜਕੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ: -

"43. ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਹੈ। ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ

ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ ਹੈ।

44. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕਥਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ।

45. ਸਿਰਫ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰੋ ਟੈਂਟੋ (ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ) ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।"

10.6 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 29 ਪੋਕਸੋ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ: -

"54. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਆਈ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਸ਼ਾ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ. ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 3 ਕਿਮੀ. ਅਸਾਨਾ ਦੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 6 ਡਾ: ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.6 ਦੇ ਸਬੂਤ ਡਾ. ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਮੌਤ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ Kਏ-11) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੀ.W 1 ਐਸmt. ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3 ਕਿ.ਮੀ.।

10.7 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਝੂਠੀ ਉਲਝਣ ਦੀ ਬਚਾਅ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਠੇਸ ਰਾਮਪ੍ਰੀਤ ਦੁਆਰਾ ਗੋਕੁਲ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੌਦੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸਬੰਧਤ ਸੀ।

10.8। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਹਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ: -

"61. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੱਪੂ ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਐਮ ਦੇ ਜੱਦੀ ਜਾਤੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਗ ਅਤੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ; ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੀਚੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲੁਭਾਇਆ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਮਨਸੂਬੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਵਾ, ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਅਤੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕਤਲ-ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਹੋਏ ਅਣਗਿਣਤ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਝਾੜੀਆਂ ਦੇ ਕੰਢੇ ਛੁਪਾਉਣ ਅਤੇ 7 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਾਸੂਮ ਬੇਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਲੂਕ ਜੋ ਉਸ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਜਿੱਤਣ ਦੀ

ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀਤਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

62. ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ, ਪੀੜਤ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਜੁਰਮ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ, ਇਸਦੀ ਫਾਂਸੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਇਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 'ਦੁਰਲੱਭ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉੱਚਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

63. ਉਪਰੋਕਤ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਹੈ-ਪਰ ਵਿਗੜਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਇਆ ਹੈ।"

ਵਿਰੋਧੀ ਬੇਨਤੀਆਂ

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

12. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਐਫਆਈਆਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਨੀਤਾ ਦੇ ਨਾਲ 14.05.2015 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10:00 ਵਜੇ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੁਪਹਿਰ 12:35 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 14.05.2015 ਨੂੰ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮ 4:10-5:15 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਪਰ, ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਧੀ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ। ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਭਾਵਤ ਹੈ ਕਿ 15.05.2015 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਗਭਗ 2-2-2015 ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 3 ਦਿਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 13.05.2015 ਜਾਂ 12.05.2015 ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। 14.05.2015 ਨੂੰ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

12.1. ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਕਾਲਮ 15 ਵਿੱਚ "ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ" ਦੇ

ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਬੂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ੰਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਏ ਗਏ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ।

12.2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

12.2.1. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਅਸੰਗਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਭਰਮਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬੀ ਦੱਸਦਾ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਆਸ਼ਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੱਚੇ 5 ਘੰਟੇ ਖੇਡਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਪਾਇਆ; ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਅਸੰਗਤ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ੰਕਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਤਾਈਆਂ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਰੋਧਤਾਈਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

12.2.2. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਦੇ ਘਰ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਗਏ ਸਨ; ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ 14.05.2015 ਨੂੰ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ 1:00 ਵਜੇ ਦਰਮਿਆਨ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਘਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਪਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਜਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਨ।

12.2.3. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ 'ਲਾਸ਼ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ' ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨਾਲ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ।

12.3. ਇਹ ਵੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ।

12.3.1. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਅਖੌਤੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

12.3.2. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-4 ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੀਮੋ ਸੀ. ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖੁਲਾਸਾ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

12.3.3. ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਖੁਲਾਸੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਗੈਰ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਰਿਕਵਰੀ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਖੁਲਾਸਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੁਲਾਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪਹਿਲੂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਕਵਰੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਫੋਸਟ ਰਿਕਵਰੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮ ਭਰੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਘਸੀਟਣ ਦੇ ਤੱਥ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

12.4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਬੂਤ ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅੰਡਰਵੀਅਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ੁਕ੍ਰਾਣੂਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅੰਡਰਵੀਅਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੁਕ੍ਰਾਣੂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੌਰੇ ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਵਿਖੇ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣਾ ਵੀ ਗੈਰ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-8 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਥਾਣਾ ਮੱਲਖਾਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਫਐਸL ਰਿਪੋਰਟ 10.08.2016 ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੱਪੜੇ 'ਤੇ ਸ਼ੁਕ੍ਰਾਣੂਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਹਰ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮਾਪਦੰਡ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਜੁਰਮ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

12.5 ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 29 ਪੀਓਸੀਐਸਓ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੁਆਰਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ 'ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ

ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 29 ਪੋਕਸੋ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

12.6 ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਚਿੱਤਰ (ਜੀ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਮੱਗਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਅਨੁਮਾਨ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਅਤੇ ਚੌਕਸੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ ਕੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

12.7 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (2014) 12 ਐਸਸੀਸੀ 312, ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (1984) 4 ਐਸਸੀਸੀ 116. ਅੰਜਨ ਕੁਮਾਰ ਸਰਮਾ ਅਤੇ Oਆਰਐਸ. ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ: (2017) 14 ਐਸਸੀਸੀ 359. ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ) ਬਨਾਮ ਨਵਜੋਤ ਸੰਧੂ: (2005) 11 ਐਸਸੀਸੀ 600, ਡੀ.ਕੇ. ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ. ਰਾਜ: (1997) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 416, ਰੰਮੀ ਉਰਫ਼ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ. ਰਾਜ: (1999) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 649. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਰਾਜੂ ਉਰਫ਼ ਬੱਤੀਆ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ: (2013) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 722 ਅਗੰਨੂ ਨਗੇਸੀਆ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ: (1966) 1 ਐਸਸੀਆਰ 134, ਅਬਦੁਲਵਾਹ ਅਬਦੁਲਮਾਜਿਦ ਬਲੋਚ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ: (2009) 11 ਐਸਸੀਸੀ 625. ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰੀਜੈਂਸੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ: (2009) 9 ਐਸਸੀਸੀ 709, ਨੂਰ ਆਗਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅੰਕੜਾ: (2008) 16 ਐਸਸੀਸੀ 417 ਅਤੇ ਜਸਟਿਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ: 2020 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਕੇਰ 4956।

13. ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਗ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨਿਪਟਾਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ।

13.1. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ। ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ, ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਉਹੀ ਤਰੁੱਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਰਫ ਬਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਸਰਸਰੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ।

13.2. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ: (1980) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 684, ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿਚ 3-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਮੰਨਾਨ ਉਰਫ ਅਬਦੁਲ ਮੰਨਾਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ: (2019) 16 ਐਸਸੀਸੀ 584।

13.3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ 'ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ' ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਤਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ 'ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਲੈਣ ਲਈ, ਸਿਧਾਂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। 'ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਨਿਰਵਿਘਨ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਤ' ਨੇ ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਲਹਦਰਾਓ ਵਾਸਨਿਕ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (2019) 12 ਐਸਸੀਸੀ 460 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਵੀ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 3- ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ "ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲੰਮੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 07.12.2016 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ, ਭਾਵ 08.12.2016 ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਘਟੀਆ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

13.4. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ, ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

13.4.1.ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਮਾਮੂਲੀ ਸਥਿਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਚੰਗੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਦਫਤਰ ਦੀ ਸਫਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਸਨੇ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੋਰਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਉਪਲਬਧ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

13.4.2. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੂਜੀ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਗੁੱਡਾ ਉਰਫ਼ ਦਵਾਰਿਕੇਂਦਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ: (2013) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 596 ਅਤੇ ਕਾਲੂ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ: (2015) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 492 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਤੇ ਉਮਰ (35 ਸਾਲ) ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਵਜੋਂ।

13.4.3. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੀਜੀ ਸਥਿਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਨਿਰਭਰਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਪਿਤਾ ਸੀ; ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਉਸਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਰੀਬ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਸਿੱਧੇ ਬਿਜਲੀ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸਿਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਨੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਸ ਘਰ ਵਿਚ ਉਹ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2016 ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ- ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਨਦੀ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਲ 2018 ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਦਾ ਵੀ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ; ਕਿ ਗਰੀਬੀ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਾਮੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਗੁਜਰਾਤ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ; ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਰਾਮਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪੇਟ ਪਾਲਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬੱਚੇ ਵੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ ਸਿਰਫ 3000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਏ. ਐਂਟਨੀ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ: 2018 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 2800 ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਰੀ ਹੈ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ; ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਨਿਰਭਰਤਾ, ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਾਧੂ ਕਾਰਕ ਹਨ।

13.4.4. ਚੌਥੇ ਮਾਮੂਲੀ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਸਮੇਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੰਨਨ ਅਤੇ ਕਾਲੂ ਖਾਨ (ਸੁਪਰਾ)। ਸ਼ਤਰੂਘਨ ਬਾਬਨ ਮੇਸ਼ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (2021) 1 ਐਸਸੀਸੀ 596 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲੀਮਡ ਵਕੀਲ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ "ਬੇ-ਮੁਹਾਰਤ ਚਰਿੱਤਰ" ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ', ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕੇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੋ, ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਓ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਉਰਫ ਬਾਬਾ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬਨਾਮ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ: (2019) 9 ਐਸਸੀਸੀ 689, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ 3-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ ਨੇ "ਬਕਾਇਆ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੰਮੀ ਜਾਂ ਬਾਕੀ ਬਚੀਆਂ ਸ਼ੰਕਾਵਾਂ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇਗੀ। ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਮੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਨਾਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਟਕਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੱਕਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

13.4.5 ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਰਣੀ ਵੀ ਰੱਖੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ "ਸਾਧਾਰਨ ਉਮਰ ਕੈਦ" ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਵੀ. ਸ੍ਰੀਹਰਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਪਨਾਮ

ਮੁਰੂਗਨ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.: (2016) 7 ਐਸਸੀਸੀ 1, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 14 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਜਾਂ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ) ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਰਣੀ ਵੀ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ ਮਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਉਮਰ ਲਈ।

13.4.6 ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।
14. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਸਹੀ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜੇ ਕਿਸੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

15.1. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰੈਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਬਨਾਮ ਜੌਨ ਡੇਵਿਡ: (2011) 5 ਐਸਸੀਸੀ 509 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਕਮੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਇਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ। ਕੇਸ ਜਦੋਂ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਵਿੱਚ ਠੋਸ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਜੋ ਤਰਕ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

15.2. ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਲੜੀ 20 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਰੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀੜਤ ਸ਼ਾਮ 6:30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। 13.05.2015 ਨੂੰ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਲਗਭਗ 3:30 ਵਜੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

15.3. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤਾ ਨੂੰ ਆਖਿਰਕਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸੀ। ਲੀਚੀ ਲੈਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੁਭਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੀੜਤਾ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਝਿੜਕਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੀੜਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ

ਕੇ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੀ ਇੱਕ ਬੇਸਹਾਰਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾਬੱਧ, ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ, ਠੰਡੇ ਖੂਨ ਵਾਲਾ ਕੇਸ।

15.4. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚਾ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਸਿਰਫ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਸੀ ਕਿ ਕਿੱਥੇ? ਉਹ ਸ਼ਾਮ 6:30 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ 3:30 ਵਜੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਸ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਕਦੋਂ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ? ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹਨਾਂ ਢੁਕਵੇਂ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ: (2006) 12 ਐਸਸੀਸੀ 254 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਧਾਰਾ 29 ਪੋਕਸੋ ਉੱਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

15.5 ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਭੌਤਿਕ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜਾਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਆਈਓ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਬਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੌਰਾਨ ਨਾ ਤਾਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੈਨ ਡੇਵਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

15.6 ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਾਸ਼ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਨ ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਅੰਗ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੇਸਹਾਰਾ ਪੀੜਤ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ ਸਿਰਫ 7 ਸਾਲ ਸੀ, 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

15.7 ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਰਾਹ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ. ਇਹ ਵੀ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਝੂਠੇ ਉਲਝਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸਬੂਤ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਕਥਿਤ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ, ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਗਲਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

15.8। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੇ.

16. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ "ਦੁਰਲੱਭ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

16.1 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਬਚਨ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮਾਮੂਲੀ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਰਫ ਵਿਗੜਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ, ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 7 ਸਾਲ ਸੀ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁਆਂਢੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਗਈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਲੀਚੀਜ਼ ਵੱਢਣ ਲਈ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਮਾੜੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ। ਪੀੜਤ ਬੱਚੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਸਹਾਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਸੁੰਨਸਾਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਲਾਲਸਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ। ਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮਰਦ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਢੰਗਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਇਕਾਂਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕਾਰੇ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। . ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸ਼ੰਕਰ ਕਿਸ਼ਨਰਾਓ ਖਾੜੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (2013) 5 ਐਸਸੀਸੀ 546 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੀਹਰੇ ਟੈਸਟ, "ਅਪਰਾਧ ਟੈਸਟ", ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 'ਅਪਰਾਧਿਕ ਟੈਸਟ' ਅਤੇ "ਦੁਰਲੱਭ ਦੁਰਲੱਭ ਟੈਸਟ" ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ।

16.2. ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ- ਰਾਜ ਨੇ ਮਾਛੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ: (1983) 3 ਐਸਸੀਸੀ 470. ਧਨੰਜੋਏ ਚੈਟਰਜੀ ਉਰਫ਼ ਧਾਨਾ ਬਨਾਮ ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਰਾਜ: (1994) 2 ਐਸਸੀਸੀ 220, ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ: (1994) 3 ਐਸਸੀਸੀ 381 ਅਤੇ ਕਾਮਤਾ ਤਿਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਐਮ.ਪੀ. ਦਾ: (1996) 6 ਐਸਸੀਸੀ 250.

17. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਦਰਿੰਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਹੈ ਪਰ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੁਰਲੱਭ ਪੈਰਾਡਾਈਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। , ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ (2) ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ: (2008) 13 ਐਸਸੀਸੀ 767, ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੰਨਨ ਅਤੇ ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਲਹਦਰਾਓ ਵਾਸਨਿਕ (ਸੁਪਰਾ)।

18. ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਕੈਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ

19. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੁੱਚੀ ਸਬੂਤ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗੁਆ ਸਕਦੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੂਖਮ ਪਰ ਸੰਬੰਧਤ ਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ, ਸੂਖਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

19.1. ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 134 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 134 ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

"134. ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। -

ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ-

(ਏ) ਨੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਆਪਣੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਸੀ) ਧਾਰਾ 134-ਏ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ।

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ, ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ।"

"136. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ। (1) ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ, ਨਿਰਧਾਰਨ, ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਰਣੇ, ਨਿਰਧਾਰਨ, ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ,"

19.1.1. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ (ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਾਧਾ) ਐਕਟ, 1970 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"2. ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 134 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ-

(ਏ) ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ:

(ਬੀ) ਆਪਣੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ।

19.2. ਜਿਵੇਂ ਕਿ 05.05.1950 ਨੂੰ, ਭਾਵ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1950 ਐਸ.ਸੀ. 169 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਛੁੱਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

5. ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦਾਖਲ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਵੱਡਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਸੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਉਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣਾ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਬਰਾਹਿਮ ਬਨਾਮ ਰੇਕਸ (1914) ਏਸੀ 615] ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ: "...ਬੋਰਡ ਨੇ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ: ਰਿਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਆਧਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

6. ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮ ਠੋਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਅੰਤਮ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਇੱਕੋ ਕੇਸ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਤਰਕਹੀਣ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

19.3. ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 136 ਦਾ ਘੇਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 3 ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਰਮਣੀਕਲਾਲ ਗੋਕਲਦਾਸ ਅਤੇ ਓਰਸ, ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ: (1976) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 6 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ; -

"3. ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਸਧਾਰਨ

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹਰ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਲਈ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ,"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

19.4. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 2 ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵ. ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ: (1976) 4 ਐਸਸੀਸੀ 158, ਕਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; -

"8. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

"(7) ਕਿ ਇਹ. ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਦੀ ਹੋਵੇ;

(2) ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦੁਆਰਾ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਗਲਤੀ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਸਬੂਤ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਅੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ;

(3) ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ:

(4) ਇਹ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ;

(5) ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵੀ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਗਲਤ ਅੰਸ਼ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗੜ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ।

ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ, ਪਰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਫ਼ੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ

ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

"30. ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ "ਕਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ" ਪਰ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਭਾਵੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਰਹੀ ਹੈ ."

19.5 ਸਾਨੂੰ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਹਰੀ ਅਤੇ ਅਨਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 3-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਉਪਯੋਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ। 2018 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 186 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 26.11.2021 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ. ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ (ਸੁਪਰਾ), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:-

"19. ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਉਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 136 ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉਦੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਗਰਭਪਾਤ। ਇਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਗਲਤੀਆਂ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤੱਥ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ

ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ।

20. ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਦੇ ਆਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਚਾਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਮਪੀ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼ [(2011) 4 ਐਸਸੀਸੀ 786] ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ....."

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

20. ਇੱਥੇ ਜੋ ਕੁਝ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ/ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਧਾਰਾ 134 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ 1970 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2। ਮੌਜੂਦਾ ਇੱਕ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਹਰ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੋਰਮ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗਲਤ ਪੜਚੋਲ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਕੇ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ.

ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ: ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

21. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੀੜਤ ਬੱਚੀ ਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣਾ ਵੀ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਜਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਦੂਸਰਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਕਾਰਕ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਠਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਉਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਰਕ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਏ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ।

22. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵੱਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਈ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਪਰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ, ਖ. , ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ।

22.1. ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਖਿਆਨ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਝੁਕੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਨੂਮੰਤ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ: ਏਆਈਆਰ 1952 ਐਸਸੀ 343 ਦੇ ਲੋਕਸ ਕਲਾਸਿਕਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਪੰਜ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਚਸ਼ੀਲ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ:-

"152. ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਨੇ ਹਮੀਮੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

"ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ ਇੱਕ ਹਾਲਾਤੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਸਿਰਫ ਇਕਸਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਦੁਬਾਰਾ, ਹਾਲਾਤ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਕੰਮ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

153. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ:

(1) ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤ "ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ" ਅਤੇ "ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ" ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। "ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ "ਸਾਬਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਸਹਿਬਰਾਓ ਬੋਹਡੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1973) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 793) ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ:

"ਯਕੀਨਨ, ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ "ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਨਸਿਕ ਦੂਰੀ ਲੰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੰਡਦੀ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਰਿਕਲਪਨਾ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ, ਸਿਵਾਏ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ,

(3) ਹਾਲਾਤ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ,

(4) ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ

(5) ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਇੰਨੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੰਮ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

154. ਇਹ ਪੰਜ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪੰਚਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

155. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਾਰਪਸ ਡਿਲੀਕਟੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਿਆਨ ਗਰੇਸਨ, ਜੇ. (ਅਤੇ 3 ਹੋਰ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤ) ਕਿੰਗ ਬਨਾਮ ਹੋਰੀ [1952 NZLਆਰ 111] ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

"ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਮੌਤ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ ਹਨ: ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਇੰਨੇ ਠੋਸ ਅਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕਤਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

156. ਲਾਰਡ ਗੋਡਾਰਡ ਨੇ "ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" ਦੁਆਰਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

157. ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਨੈਤਿਕ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ..."

22.1.1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 159 ਤੋਂ 161 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਰਦਾ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਝੂਠਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਲਿੰਕ ਬਣਾਏਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"159. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਜਾਂ ਗਲਤ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਲਿੰਕ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ:

(1) ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਿੰਕ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ,

(2) ਉਕਤ ਸਥਿਤੀ ਵਾਜਬ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ

(3) ਹਾਲਾਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

160. ਜੇਕਰ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਗਲਤ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜਾਂ ਝੂਠੇ ਬਚਾਅ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਅਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੰਕਰਲਾਲ ਕੇਸ (1981) 2 ਐਸਸੀਸੀ 35, 39] ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: [ਐਸਸੀਸੀ ਪੈਰਾ 30, ਪੀ. 43]
"ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਜੋ ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਝੂਠੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਹਾਲਾਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। "

161. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਨੂਮੰਤ ਕੇਸ [ਏਆਈਆਰ 1952 ਐਸਸੀ 343] ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੰਜ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹਟਿਆ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਖੌਤੀ ਝੂਠੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਲੜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਾਧੂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਅਧੂਰੀ ਲੜੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ, ਲੜੀ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ

ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਹਨੂਮੰਤ ਕੇਸ [ਏਆਈਆਰ 1952 ਐਸਸੀ 343] ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿਧਾਂਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਝੂਠੇ ਬਚਾਅ ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਂ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।"

22.2. ਸੁਦਰਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਰੰਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਤਦ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਕਿਸ ਨੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਇਆ।

22.3. ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅੰਜਨ ਕੁਮਾਰ ਸਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਸਿਰਫ਼ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੌਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖ਼ਰੀ ਵਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਧੀਨ:-

"23. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਹੋਰ ਲਿੰਕ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਲਿੰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

22.4. ਨਵਜੋਤ ਸੰਧੂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਤੱਥ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਪਾਊਡਰ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪੈਕੇਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਦੁਕਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਢੁਕਵੇਂ ਹੋਣਗੇ।

22.5. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਡੀ.ਕੇ. ਬਾਸੂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੈਮੋ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਰੰਮੀ ਉਰਫ਼ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ

ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ 10 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲੀਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

22.6. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

22.7. ਅਗਨੂ ਨਗੇਸੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤੀ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਿੱਸੇ ਅਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

22.8. ਅਬਦੁਲਵਾਹਬ ਅਬਦੁਲਮਾਜਿਦ ਬਲੋਚ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਸਥਿਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰੱਖਿਆ:-

"38. ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਖੁਦ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਬਰਾਮਦਗੀ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਹਥਿਆਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, , ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

22.9. ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਕੇਸ ਡਾਕਟਰੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ। . ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"20. ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਤੱਥ ਦਾ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸਬੂਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਗਵਾਹ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਸੁਤੰਤਰ ਨਿਰਣਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਜੇ ਸਮਝਦਾਰ, ਯਕੀਨਨ ਅਤੇ ਪਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਉਸ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

22.10 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇ ਉਲਟ ਬੋਝ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂਰ ਆਗਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ,

1985 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 35 ਅਤੇ 54 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"58. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 35 ਅਤੇ 54, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਾਲਾਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਜਿੰਨਾ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ "ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ" ਹੈ ਪਰ ਇਹ "ਪ੍ਰਾਪਤਤਾ" ਹੈ। ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ"। ਜੇਕਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟਸ ਰੀਅਸ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

22.11. ਜਸਟਿਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਪੋਕਸੋ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਅਤੇ 30 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੁਆਰਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਥਿਤ ਜੁਰਮ ਦਾ।

22.12. ਜੈਨ ਡੇਵਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਲਿੰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੋ ਖੋਜ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਖਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕੇਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਤੋਂ ਠੋਸ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਤਰਕਪੂਰਨ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ।

"72. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਇਕ ਕੜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲਤਾ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਯਾਰੱਪਾ ਰੈੱਡੀ [(1999) 8 ਐਸਸੀਸੀ 715] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਐਸਸੀਸੀ ਪੀ. 720, ਪੈਰਾ 19)

19. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਲਈ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਨੂੰ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸੱਚੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ...।"

73. ਇਸ ਲਈ, ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਕਮੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕੇਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਤਰਕਪੂਰਨ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ।"

22.13. ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਦੇਖੀ ਗਈ ਥਿਊਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ:-

23. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ. ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਤੱਥ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਝ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਵੱਖ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵੀ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੁਆਰਾ ਉਸ 'ਤੇ ਪਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 106 ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲਿੰਕ ਜੋ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਚੇਨ ਨੈਨਾ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿਚ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ. [ਏਆਈਆਰ 1960 ਮੈਡ 218]

24. ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ੋਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤੱਥ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਪਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਲਿੰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

23. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

24. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਪਹਿਲਾ, ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਸਵੇਰੇ 10:00 ਵਜੇ ਲਾਸ਼ ਦੇਖੀ ਸੀ। 14.05.2015 ਨੂੰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਦੂਜਾ, ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 157 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ।

24.1. ਅਸੀਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਲਾਈਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਕ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਏ ਜਾਣ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈ ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਹਨ।

24.2. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3 ਆਸ਼ਨਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸਵੇਰੇ 10:00 ਵਜੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਬਾਲ ਗਵਾਹ ਦੀ ਉਮਰ 10 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੋਕੜ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਸਦੀ ਸਮਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਚੀ ਜਾਂ ਸ਼ੁਕੀਨ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੱਚੇ 5 ਘੰਟੇ ਖੇਡਦੇ ਰਹੇ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਝ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਉਭਰਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਗਵਾਹ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਲੀਚੀ ਫਾਰਮ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ।

24.3. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਨਿਸ਼ਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਪੇਂਡੂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਤ ਅਤੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

24.4. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨਿਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੌਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਕੋਈ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਨਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਅਨੀਤਾ ਦਾ ਰੰਜਿਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ 14.05.2015 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਥਾਣੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-7 ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-4 ਅੰਬੇਡਕਰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਨਿਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਉਕਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਮਾਮੂਲੀ ਊਣਤਾਈ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਦੇਖੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-8, 10 ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਤਫਤੀਸ਼ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਲੈ ਲਿਆ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦੁਪਹਿਰ 2.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲਿਆ। ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ. ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੇਢ ਸਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10 ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ; ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਐਸਐਚਓ ਦੁਆਰਾ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਨੁਕਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ. ਸੁਦਰਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਹਰ ਬੇਨਿਯਮੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਅਤੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜੇਕਰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਠੋਸ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਜੋਨ ਡੇਵਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਤਰਕਪੂਰਨ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

24.5 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਲੀਲ ਦੀ ਇਹ ਲਾਈਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਾਲ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਆਸ਼ਨਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਂਚ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੀ ਇਸ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਅਸੰਗਤਤਾ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਤ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਨਵਜੋਤ ਸੰਧੂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਮਤਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਆਈਓ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 2:00 ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। 14.05.2015 ਨੂੰ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਨੇੜੇ

ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਫਿਰ, ਉਸਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਮੈਮੋ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਲੈ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਡੀ.ਕੇ. ਬਾਸੂ ਅਤੇ ਰੰਮੀ ਉਰਫ਼ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

25. ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇੱਥੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਜਾਂ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਮਤਭੇਦ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੀ ਜਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਤੀਜੇ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਖੌਤੀ ਅੰਤਰ/ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

26. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਸਥਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ; ਕਿ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ 14.05.2015 ਨੂੰ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ 1:00 ਵਜੇ ਦਰਮਿਆਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਪਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਜਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਮਾਮੂਲੀ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਅਸੰਗਤਤਾ ਦੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮੂਲੀ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਜਿਸ ਦੇ ਘਰ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਗਏ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਮਾਸੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵੀ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਨੁਮਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਝਗੜਾ ਤਰਕ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਭੌਤਿਕ ਸਬੂਤ ਦੇ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੂਰੋਂ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਅਖੌਤੀ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ-1, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੇ ਕਥਨ ਸੱਚੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸੰਗਤੀਆਂ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। . ਇਹ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ।

27. ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਲੱਭਦਿਆਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 13.05.2015 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਾਢੇ ਛੇ ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. -3 ਪਿੰਡ ਸਹਾਏ ਖਾਸ, ਕੁਸ਼ੀਨਗਰ ਦੇ ਆਸ਼ਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁ. 20 ਤੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3, ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮਠਿਆਈਆਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਠਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਲੁਭਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਜਾ ਕੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਲੀਚੀ ਵੱਢ ਲੈਣ। ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝਿੜਕ ਕੇ ਵਿਦਾ ਕੀਤਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਅਤੇ ਖੇਤ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਬਾਲ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਆਸ਼ਨਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਉਸਦੀ ਸਮਝ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਦਸ ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨੀ ਬੇਤੁਕੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਨੀਤਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਸੀ, ਨੇ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਅਹਿਮ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਭਰਮਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਨੀਤਾ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨਿਸ਼ਾ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨਿਸ਼ਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਗੁਆਂਢੀ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪ੍ਰਤੀ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਕੋਈ ਪੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ, ਜੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਘਰ ਨਹੀਂ ਪਰਤੀ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। . ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਝਗੜਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ-2 ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਜਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 13.05.2015 ਅਤੇ 14.05.2015 ਦੀ ਰਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

27.1. ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਾਰ ਅਤੇ ਤੱਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਿਰਕਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਖੋਜ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇੱਕ ਠੋਸ ਖੋਜ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

28. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹੀ ਪੱਖ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-8 I.O ਸਮੇਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ I.O ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਮੈਮੋਰੰਡਮ

ਵੀ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਉਦਾ. ਕਾ-2)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਸਾਬਕਾ. ਕਾ-2, ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-8 10 ਸਮੇਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਇਸ ਤੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 10 ਦੁਆਰਾ ਮੈਮੋ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

29. ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ 'ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਘਸੀਟਣ' ਵਰਗਾ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ (ਉਦਾ. ਕਏ-15) ਉੱਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਣਕ ਦੇ ਢੇਰ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਵਾਲੀ ਟਾਈਲਾਂ ਵਾਲੇ ਖੇਤ ਦੇ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ (ਉੱਪਰਲੇ ਪੈਰੇ 9.4. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਗਨੇ ਨਗੇਸੀਆ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ) ਐਸਯੂਪੀਆਰਏ) ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

30. ਅੰਜਨ ਕੁਮਾਰ ਸਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਬਦੁਲਵਾਹਬ ਅਬਦੁਲਮਾਜਿਦ ਬਲੋਚ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਵੀ ਕਿ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਇਕਮਾਤਰ ਸਥਿਤੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ "ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਵੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

31. ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ "ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ" ਸਬੂਤ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖ਼ਰੀ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੂਰ ਅਤੇ ਇਕਾਂਤ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਾਲ, ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਇਹ ਬੋਝ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਅਤੇ ਕਦੋਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਉਸਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਬੋਝ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ (ਸੁਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਉਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਥਿਤੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

32. ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇੱਥੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 29 ਪੋਕਸੋ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਆਈ. ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬੋਝ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ; ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਬੋਝ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨੂਰ ਆਗਾ

ਅਤੇ ਜਸਟਿਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ; ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 29 ਪੋਸਕੋ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਨਾ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ।

33. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੇਲੋੜੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਕ ਹਾਲਾਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

34. ਇਹ ਵੀ ਬੇਲੋੜੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਲਿੰਕ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ। ਇਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਸਬੰਧ ਲੈਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਦੂਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਬਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਥਿਤ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਅਜੀਬ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 'ਪਿੰਡ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ' ਲਈ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਧੜੇਬੰਦੀ ਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਹੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੂਲ ਤੱਥ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਗੋਕੁਲ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕੀ ਸਬੰਧ ਸੀ?

34.1. ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਸਫਲ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਭਰੋਸਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 159 ਤੋਂ 161 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

35. ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਲਾਈਨ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅੰਡਰਵੀਅਰ 'ਤੇ 'ਸ਼ੁਕ੍ਰਾਣੂਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ੁਕਰਾਣੂਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ 10.08.2016 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸੀਲ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਲੋੜ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਵੀ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 376 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤ ਸੀ ਪਰ

ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਰ ਤੱਥ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਦੇਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭਿਆਨਕ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਰਟਸ ਸਮੇਤ, ਅਣਡਿੱਠ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

36. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਲਾਈਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਤ ਜਾਂਚ ਤੋਂ 2-3 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਵੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਠੀਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਸਮਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਗਣਿਤਿਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਜਾਂਚ 15.05.2015 ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ ਸ਼ਾਮ 6:30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ। 13.05.2015 ਨੂੰ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ ਸਿਰਫ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰੰਤ ਉਸਦੇ ਕੁਕਰਮ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ।

37. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਸਾਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸੱਤ ਸਾਲਾ ਧੀ ਨਾਲ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਭਿਆਨਕ ਅੰਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੀੜਤ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਆਖਿਰਕਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਲੀਚੀ ਫਲ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਖਾਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਹੇ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣੇ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਝੂਠਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਬੂਤ ਦਾ ਕੇਸ ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ (ਸੁਪਰ) ਦੇ ਪੰਚਸ਼ੀਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ

38. ਭਾਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 354(3)

ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਡੂੰਘੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

39. ਧਾਰਾ 354(3) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

"(3) ਜਦੋਂ ਸਜ਼ਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਹੈ ਜਾਂ, ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇਗਾ, ਅਤੇ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ, ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਖਾਸ ਕਾਰਨ।"

40. ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ, ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ "ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ" ਦੇ ਅਰਥ।

40.1. ਬਚਨ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ: ਇੱਕ, ਕੀ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 354(3) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸਿਤ ਅਤੇ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ.

40.1.1. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1) ਅਤੇ 21 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354(3) ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਨੂੰ ਆਮ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਹੋਣ. ਇਸ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ: (1973) 1 ਐਸਸੀਸੀ 20 ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਿਆ: -

"164. ਧਾਰਾ 354(3) ਅਤੇ 235(2), ਜਗਮੋਹਨ (1973) 1 ਐਸਸੀਸੀ 20] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ (iv)(ਏ) ਅਤੇ (v)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ:

"(ਏ) ਸਾਧਾਰਨ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤਾਂ ਹੀ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਹੋਣ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(6) ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਕਤਲ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪਰਾਧੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੋਰ ਨਹੀਂ, ਕਿ ਜੁਰਮ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਟੀਆ ਅਤੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਮਾਜ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

40.1.2. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 354 (3) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਅੰਤ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਤਿ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"161..... ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਅਸਾਧਾਰਨ ਕਾਰਨ" ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪਰਾਧੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਅਸਧਾਰਨ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਹੁਣ ਧਾਰਾ 354 (3) ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਤ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕਤਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਅਤਿਅੰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

40.1.3. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਮਾਨਕੀਕਰਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਨਕੀਕਰਨ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਮਾਨਕੀਕਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਨੀਤੀਗਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਵਿਗੜਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਵਜੋਂ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਪੂਰਨ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ: -

209. ਹਲਕੇ ਵਾਕ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਗੜਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹਾਲਾਤ ਹਨ। "ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਫੀਡ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਪੂਰਣ ਅਤੇ ਅਧੂਰੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜੋਤਿਸ਼-ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਯੋਗ ਹਨ।" ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 354(3) ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਉਦਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਪਿਆਸੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਤੱਥ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ, ਭਾਵੇਂ ਅਧੂਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਤਿਅੰਤ ਅਨਿਯਮਤਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤਿਅੰਤ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਆਪਕ

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ, ਸੈਕਸ਼ਨ 354 (ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉੱਚ ਮਾਰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੇਤੁਕੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਗੀਆਂ। 3) ਜਿਵੇਂ. ਕਿ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਲਈ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਚਿੰਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਨ ਲੈਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਕਲਪ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

40.2 ਮਾਛੀ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ 3 ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕੇਸ ਦੁਰਲੱਭ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ 17 ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫਲਸਫੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ: -

"32. ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ "ਕਤਲ" ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਕ੍ਰਿਤਘਣਤਾ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਤਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਾਤਲ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਈਚਾਰਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਹ "ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ" ਹੋਵੇ ਸਮੂਹਿਕ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰਾਏ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੋਂ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਇਰਾਦੇ, ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦਾ...."

40.2.1. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਨ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਵੀ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ:-

"38. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕੇਸ (1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 684] ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕੇਸ [(1980) 2 ਐਸਸੀਸੀ 684 ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਉਭਰਦੇ ਹਨ:

(i) ਮੌਤ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਅਤਿ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ।

(ii) ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਅਪਰਾਧ" ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ "ਅਪਰਾਧ" ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(iii) ਉਮਰ ਕੈਦ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜੁਰਮ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ

ਹੋਏ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਸਜ਼ਾ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

(iv) ਵਧਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਨ ਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਵਜ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਧਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਹੀ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

39. ਇਹਨਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ:

(ਏ) ਕੀ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਸਾਧਾਰਨ ਗੱਲ ਹੈ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ?

(ਬੀ) ਕੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ?

40. ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰੋ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

40.3. ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ (2) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 3-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 2-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 201 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਪਰ , ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੁਝ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ. ਪੈਨੋਲੋਜੀ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਚਿਤ, ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, 3 ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾਇਆ, ਪਰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰਾਈਡਰ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ। ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤਰਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

"92. ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਵੱਖਰੇ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਕਠੋਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ

ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕੇਸ ਦੁਰਲੱਭ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਝਿਜਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਅਨੁਪਾਤਕ ਅਤੇ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਸਾਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, 14 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮੌਤ, ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਤਾਵੇ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਆਂਪੂਰਨ, ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕੋਰਸ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, 14 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅੰਤਰਾਲ, ਅਦਾਲਤ ਲੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਕਲਪ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, 14 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

93. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਰਸਮੀਕਰਣ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੇਸਾਂ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਜਿੰਨੀ ਘੱਟ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ। ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ. ਇਹ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਲਮ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

40.4. ਰਮੇਸ਼ਭਾਈ ਚੰਦੂਭਾਈ ਰਾਠੌੜ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ: (2009) 5 ਐਸਸੀਸੀ 740 ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਵੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 2 ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮਤਭੇਦ ਕੀਤੇ। ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਬੇਮਿਸਾਲ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਸਬੂਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਠੋਸ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ ਵਿਗੜਦੀਆਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਤੁਲਨ-ਸ਼ੀਟ। ਦੂਜੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਰਮੇਸ਼ਭਾਈ ਚੰਦੂਭਾਈ ਰਾਠੌੜ (2) ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2011) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 764 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ 3-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 3-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ. ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ (ਸਿਰਫ਼ 27 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ) ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਕਾਰਕ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਡਰ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਵੀ ਉਹ ਕਾਰਕ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 3-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ

ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਕੋਰਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵਨ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਫੀ ਜਾਂ ਬਦਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ।

40.5 ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਜੇ ਹੋਰ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਹਰਨ (ਸੁਪਰਾ), ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੈਫਰਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਪੈਰਾ 52.1 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨੇ ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ (2) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਛੋਟ ਦੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਦੀ ਰਾਏ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 45 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 52 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 72 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ, ਬਦਲੀ ਆਦਿ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ 161 ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਪਲਬਧ ਰਹੇਗਾ ਪਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰਕ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬਹੁਮਤ ਰਾਏ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਕੈਦ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਧਾਰਾ 433 ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ। -ਇੱਕ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਬਹੁਮਤ ਵਿਚਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

ਸਵਾਲ 52.1: ਕੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 53 ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੈਦੀ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ (2) ਦੇ ਪੈਰਾਂ 91 ਤੋਂ 93 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ। , ਕੀ ਉਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਜਵਾਬ

177. ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 72 ਜਾਂ ਆਰਟੀਕਲ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਫੀ, ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ, ਰੀਪ੍ਰੀਵ ਆਦਿ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਛੂਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਚਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਪਲਬਧ ਰਹੇਗਾ।

178. ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਜੋ ਵਾਕ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ; ਮੌਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ 14 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

40.6 ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 3 ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਸੀ ਨੇ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਬਲਾਤਕਾਰ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ 13 ਸਾਲ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਕੇਸ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। "ਦੋਸ਼ੀ ਸਿੱਧ ਹੋਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ, ਰੁਟੀਨ ਪੂੰਜੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਸਬੂਤ। ਮੌਤ ਦੀ ਅਟੱਲਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੱਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ", ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਗਿਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵਨ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।

40.7 ਸ਼ਤਰੂਘਨ ਬਾਬਨ ਮੇਸ਼ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹੋਰ 3-ਜੱਜ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮੇ ਵੱਲੋਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛਲੇ 40 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ 67 ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸਾਰਣੀ ਨੂੰ ਘੋਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਅਤੇ 302 ਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਉਮਰ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ, 15 ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ 3 ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, 67 ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ 12 ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਨਾਲ ਬੇਮਿਸਾਲ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ'; ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਯੂਐਸ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ; -

"75.4. ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ "ਬਕਾਇਆ ਸ਼ੱਕ" ਦੀ ਥਿਊਰੀ ਜੋ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਓ'ਕੋਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, 1. "ਸਾਡੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇਸ ਉੱਚੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ੋਕ ਦੇਬਰਮਾ ਉਰਫ਼ ਅਚਕ ਦੇਬਰਮਾ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਰਾਜ: (2014) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 747 ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ

ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚੇ ਜਾਂ ਸਖ਼ਤ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਉਚਿਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

40.8। ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਲਹਦਰਾਓ ਵਾਸਨਿਕ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 (2) (ਐਫ), 377 ਅਤੇ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀ. ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ, ਉਸਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 3 ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"47. ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰ-ਏਕੀਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਚਨ ਸਿੰਘ (ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1980) 2 ਐਸਸੀਸੀ 684: 1980 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰ) 580) ਤੱਕ, ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਇਸਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ 'ਤੇ ਸੀ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ, (1980) 2 ਐਸਸੀਸੀ 684: 1980 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਐਨ) 580] ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਬਰਿਆਰ (ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ) ਵਿੱਚ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ ਸਤੀਸ਼ਭੂਸ਼ਣ ਬਰਿਆਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, (2009) 6 ਐਸਸੀਸੀ 498 (2009) 2 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 1150] ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ [ਸੰਗੀਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (2013) 2 ਐਸਸੀਸੀ 452: (2013) 2 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 611] ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੈਕੰਡਰੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਗੀਤ [ਸੰਗੀਤ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (2013) 2 ਐਸਸੀਸੀ 452: (2013) 2 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਐਨ) 611] ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੋਵੇਂ ਬਰਾਬਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ।" ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਬੇਰਹਿਮ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਸਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਸਾਨ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਸਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਪੁਨਰ-ਏਕੀਕਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪੁਨਰ-ਏਕੀਕਰਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੈਦ ਦੀ ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।"

40.9 ਕਾਲੂ ਖਾਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਘਿਨਾਉਣੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।
40.10 ਐੱਮ.ਏ. ਐਂਟਨੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

40.11 ਵਿਚ ਮੁਹੰਮਦ. ਮੰਨਨ (ਸੁਪਰਾ), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ: -

"72. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਜੋ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਭਰਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਸਿਵਾਏ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 354(3) ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਕੇਸ ਦੁਰਲੱਭ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਬੇਰਹਿਮੀ, ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਘਿਨਾਉਣੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੀ ਇਕਮਾਤਰ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਅਪਰਾਧ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਅਪਰਾਧੀ, ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਉਸ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਆਦਿ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਇਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਇਕ ਨਿਯਮ ਹੈ।"

40.12 ਸ਼ੰਕਰ ਕਿਸ਼ਨਰਾਓ ਖਾਡੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਵਿਭਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ "ਅਪਰਾਧ ਟੈਸਟ", 'ਅਪਰਾਧਿਕ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਦੁਰਲੱਭ ਟੈਸਟ ਦੇ ਦੁਰਲੱਭ ਟੈਸਟ' ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਵਿਗੜਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। (ਅਪਰਾਧ ਟੈਸਟ) ਅਤੇ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ (ਅਪਰਾਧਿਕ ਟੈਸਟ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ: -

49. ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਛੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਰੱਖੇ (ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਲਹਦਰਨ ਕੇਸ, ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 47-48, ਪੈਰਾ 33)

ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਾਤ (ਅਪਰਾਧ ਟੈਸਟ)

(7) ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਡਕੈਤੀ, ਅਗਵਾ, ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਹਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਤਿਹਾਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਪੂਰਵ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਜ਼ਾਵਾਂ

(2) ਅਪਰਾਧ ਉਦੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(3) ਅਪਰਾਧ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਰ ਦਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਜਾਂ ਯੰਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਕਤਲ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(5) ਭਾੜੇ ਦੇ ਕਤਲ।

(6) ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਸਿਰਫ ਇੱਛਾ ਲਈ ਘ੍ਰਿਣਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀੜਤ ਨਾਲ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

(7) ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(8) ਕਤਲ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੈਦ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਕਤਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ।

(9) ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ।

(10) ਜਦੋਂ ਪੀੜਤ ਬੇਕਸੂਰ, ਬੇਸਹਾਰਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚਾ, ਬੇਸਹਾਰਾ ਔਰਤ, ਇੱਕ ਧੀ ਜਾਂ ਭਤੀਜੀ ਪਿਤਾ / ਚਾਚੇ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ.

(11) ਜਦੋਂ ਕਤਲ ਕਿਸੇ ਇਰਾਦੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੋਖਲੀ ਅਤੇ ਨੀਚਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(12) ਜਦੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭੜਕਾਹਟ ਦੇ ਇੱਕ ਠੰਡੇ-ਖੂਚੇ ਕਤਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(13) ਅਪਰਾਧ ਇੰਨੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਨਿਆਂਇਕ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਭਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਝੰਜੋੜਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ (ਅਪਰਾਧਿਕ ਟੈਕਸਟ)

(1) ਢੰਗ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਕਸਾਉਣਾ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

(2) ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਉਮਰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਅਪਰਾਧ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ।

(4) ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਨੁਕਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਆਚਰਣ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(5) ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਜੀਵਨ ਦੇ ਆਮ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਜਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿਖਰ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣਾ ਕਿ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

(6) ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਿੱਟੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ

(7) ਜਿੱਥੇ ਇਕੱਲੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ।""""

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:-

"52. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਗੜਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵੀ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਜੋ ਟੈਸਟ ਸਾਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹਨ "ਅਪਰਾਧ ਟੈਸਟ", "ਅਪਰਾਧਿਕ ਟੈਸਟ" ਅਤੇ "ਆਰ-ਆਰ ਟੈਸਟ" ਨਾ ਕਿ "ਸੰਤੁਲਨ ਟੈਸਟ" ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ, "ਅਪਰਾਧ ਟੈਸਟ" ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ, 100% ਅਤੇ "ਅਪਰਾਧਿਕ ਟੈਸਟ" 0%, ਯਾਨੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਘਾਟ, ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ, ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੋਈ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਪਿਛਲਾ ਟਰੈਕ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ, ਆਦਿ। ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਟੈਸਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ, ਭਾਵ, ਪੂਰੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਗੜਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਹਾਲਾਤ ਨਾ ਹੋਣ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸ ਟੈਸਟ (ਆਰ-ਆਰ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਟੈਸਟ) ਸਮਾਜ ਦੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ "ਸਮਾਜ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ" ਹੈ ਅਤੇ "ਜੱਜ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ" ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵ, ਸਮਾਜ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤ, ਅਤਿਅੰਤ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ, ਸਰੀਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਤੋਂ

ਪੀੜਤ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੈ। , ਆਦਿ। ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਸੰਪੂਰਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਜਬੂਰੀ ਕਾਰਨ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ।"

40.13 ਧਨੰਜੋਏ ਚੈਟਰਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ

11.01.1994, ਲਗਭਗ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਠੰਡੇ ਖੂਨੀ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਕਤਲ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆਹੀਣ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਆਂ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

"15. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਮਾਪ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ, ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆਹੀਣ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਨਸਾਫ਼ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਚਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ।

40.14 22.02.1994 ਨੂੰ ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਇਕ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:-

"27. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਕਸ਼ਮਣ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਚਾਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਅਤੇ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪੀੜਤ ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 7 ਸਾਲ ਸੀ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੀ ਸੱਚਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਅਪਵਿੱਤਰ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਪੀੜਤ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਸਹਾਰਾ ਬੱਚਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਹਰਕਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਇਕਾਂਤ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ।

40.15 ਕਾਮਤਾ ਤਿਵਾਰੀ (ਸੁਪਰਾ), 04.09.1996 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਦੁਬਾਰਾ ਸੀ. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉਸ ਨੂੰ "ਤਿਵਾੜੀ ਅੰਕਲ" ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁਰਮ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

41. ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਢੁਕਵੇਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਢੁਕਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੇ ਪਰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਪੈਨੇਲੋਜੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਅਟੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ 'ਦੁਰਲੱਭ ਦੇ ਦੁਰਲੱਭ ਟੈਸਟ' ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ, "ਅਪਰਾਧ ਟੈਸਟ ਅਤੇ "ਅਪਰਾਧਿਕ ਟੈਸਟ" ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਜ। ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਆਫੀ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧ ਵਰਗੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ।

41.1. ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਤ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

42. ਇਹ ਇਕਦਮ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਲੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਕਾਰਕ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 07.12.2016 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਲਿਆ ਕੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਗਭਗ 33-34 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਘਿਨਾਉਣਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਹਿਮ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤ 'ਤੇ ਵੀ ਤਿੱਖੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ" ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਸਰੀ ਨਿਰੀਖਣ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਰਕ ਅਤੇ ਵਿਗੜਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਕਾਫ਼ੀ ਸਨ।

42.1. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਧਾਰਨਾਤਮਕ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਬਚਨ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਸੰਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਲਾਹੇਵੰਦ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਉਠਾਉਂਦੇ

ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਈ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ 'ਤੇ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ। ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਪੂੰਜੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂ। ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

43. ਇੱਥੇ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

43.1. ਇੱਕ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗੜਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਘਟੀਆਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਰੀਬ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ, ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਿਤਾ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੇਦਾਗ ਜੇਲ੍ਹ ਹੈ ਆਚਰਣ ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੁਰਲੱਭ ਦੇ ਦੁਰਲੱਭ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਣਾ ਸਮਝਣਾ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੇਣੀ. ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦਿਆਂ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਖ਼ਤ ਅਪਰਾਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਬੇਦਾਗ ਜੇਲ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਪਤਨੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਿਤਾ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੋਣਾ ਵੀ ਉਸਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

43.2. ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹੋਰ ਦਲੀਲਾਂ, "ਬਕਾਇਆ ਸ਼ੱਕ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ 3-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਤਰੂਘਨ ਬਬਨ ਮੇਸ਼ਰਾਮ (ਐਸਯੂਪੀਆਰਏ), ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਸਿਧਾਂਤ, ਯੂ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਲਈ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੇਸ।

44. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਸਮਾਜ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜੁਰਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੂਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ ਵੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ/ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬਾਈ ਲਈ।

45. ਸਾਲ 2015 ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ 33-34 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। 30 ਸਾਲ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਸਲ ਕੈਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਮੂਲ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੱਲਣਗੀਆਂ।

ਸਿੱਟਾ

46. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(i) ਧਾਰਾ 376, 302, 201 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5/6 ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(ii) ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 30 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਸਲ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਜਾਂ ਮੁਆਫੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। (ਤੀਹ) ਸਾਲ।

(iii) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਮੂਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਮੇਤ, ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਲੜਕੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(iv) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਰਥਿਕ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੱਲਣਗੀਆਂ।

47. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra
Advocate